herpy

GEKONY

Belep giant gecko

Correlophus belepensis

Correlophus belepensis to duży, rzadki gekon, który żyje wyłącznie na jednej małej wyspie w archipelagu Belep, na północny zachód od Grande Terre w Nowej Kaledonii. Przypomina blisko spokrewnionego *Correlophus ciliatus* i ma wyraźny grzebień kolców biegnący od oka w stronę barku. Gatunek jest krytycznie zagrożony w naturze, a wiedza o jego utrzymaniu w niewoli jest niemal żadna.

Rodzina: Diplodactylidae

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**18-22 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**15-20 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las deszczowy**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 45 × 90 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**22-26 °C**
Miejsce wygrzewania	**26-28 °C**
Temperatura w nocy	**18-21 °C**
Wilgotność	**50-80%**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady, owoce i gotowa karma**
Utrzymanie	**Pojedynczo**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Wielkość zniesienia	**1-2 jaj**
Inkubacja	**60-120 dni** przy 22-26 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
Załącznik unijny	**Niewymieniony**
IUCN	**Krytycznie zagrożony (CR)**

O gatunku

Correlophus belepensis to duży gekon z rodziny Diplodactylidae. Ciało osiąga do 10 cm od pyska do kloaki. Całkowita długość i masa nie zostały udokumentowane; wartość w ramce z danymi jest szacunkiem na podstawie długości ciała. Od *C. sarasinorum* gatunek różni się wyraźnym grzebieniem ząbkowanych łusek, biegnącym od miejsca za okiem do barku. Od najbliższego krewnego, *Correlophus ciliatus*, odróżnia go jednolity układ łusek na bokach oraz, u trzech z czterech pierwszych znanych osobników, rząd małych, białawych guzków na dolnej części grzbietu lub u nasady ogona.

Gatunek został opisany w 2012 roku przez Aarona Bauera, Anthony'ego Whitakera, Rossa Sadliera i Todda Jackmana w rewizji nowokaledońskich gekonów olbrzymich, w której *C. ciliatus* i *Correlophus sarasinorum* przeniesiono do rodzaju *Correlophus*. Epitet gatunkowy odnosi się do wysp Belep, na których żyje.

Występowanie i środowisko

Correlophus belepensis występuje wyłącznie na wyspach Belep, które należą do Nowej Kaledonii i leżą ponad 40 km na północny zachód od Grande Terre. Gatunek znany jest tylko z wyspy Art, a miejsce typowe znajduje się około 2 km na wschód od Waala, na wysokości 230 m n.p.m. Znane siedlisko jest bardzo małe i gatunku nie stwierdzono nigdzie indziej.

To bardzo wąskie rozmieszczenie jest główną przyczyną, dla której gatunek jest krytycznie zagrożony.

> **Naturalny zasięg:** Nowa Kaledonia.

ŚRODOWISKO

Correlophus belepensis żyje w zwartym lesie i lasopodobnych zaroślach na twardej, laterytowej glebie. Brak pomiarów temperatury i wilgotności powietrza z jego siedliska.

Gatunkowi zagraża utrata siedlisk, inwazyjna mrówka *Wasmannia auropunctata* oraz odłowy na potrzeby handlu.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o utrzymaniu *Correlophus belepensis* jest niemal żadna. Wartości w tym poradniku zapożyczono od blisko spokrewnionych *Correlophus ciliatus* i *Correlophus sarasinorum*, które żyją na Grande Terre i są lepiej poznane w niewoli.

Dorosłe zwierzę potrzebuje wysokiego terrarium o wymiarach co najmniej 60 × 45 × 90 cm (długość × szerokość × wysokość). Gatunek jest duży i nadrzewny, więc wysokość liczy się bardziej niż powierzchnia dna. Urządź terrarium grubymi gałęziami ułożonymi warstwami ukośnie i poziomo, rurami korkowymi i kawałkami kory korkowej jako miejscami do spania oraz roślinami o dużych liściach, tak aby powstały ciemne i ukryte zakątki. Podłożem może być wilgotna mieszanka włókna kokosowego, ziemi bez nawozu i odrobiny sphagnum, przykryta warstwą liści. Unikaj drobnego piasku, który zwierzę może połknąć. Terrarium musi mieć dobrą wentylację.

TEMPERATURA

W dzień odpowiednia dla *Correlophus belepensis* jest temperatura 22-26 °C, a niewielki obszar na górze może osiągać 26-28 °C. W nocy temperatura może spaść do 18-21 °C.

Przegrzanie jest większym zagrożeniem niż chłód. Nie dopuszczaj, by temperatura przez dłuższy czas przekraczała 28 °C, i ustaw terrarium z dala od nasłonecznionych okien. W większości domów dodatkowe ogrzewanie jest potrzebne tylko zimą, a słaba żarówka grzewcza lub mata grzewcza na bocznej ścianie, sterowana termostatem, w zupełności wystarczy. Mierz temperaturę cyfrowym termometrem zarówno wysoko, jak i nisko.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza w terrarium *Correlophus belepensis* powinna się wahać: wilgotne noce i suchsze dni. Wieczorem dokładnie zraszaj terrarium, aby wilgotność wzrosła do 70-80 %, a w ciągu dnia pozwól jej spaść do 50-60 %. Stale mokre warunki prowadzą do pleśni i problemów ze skórą.

Zwierzę pije krople z liści i szyb, ale można też wystawić płytką miskę ze świeżą wodą, wymienianą codziennie. Higrometr pokaże, czy ten rytm jest utrzymany.

OŚWIETLENIE I UVB

Correlophus belepensis jest aktywny o zmierzchu i w nocy, a w dzień śpi w ukryciu. Słabe oświetlenie UVB dla gatunków cieniolubnych (strefa Fergusona 1) jest korzystne, np. świetlówka T5 5-7 % po jednej stronie terrarium, tak aby w pozostałej części zawsze był cień. Indeks UV przy najwyższych gałęziach nie powinien przekraczać 1-2.

Światło powinno być włączone 11-12 godzin dziennie, najlepiej z wyłącznikiem czasowym, a w nocy musi panować całkowita ciemność. Nie używaj mocnych lamp punktowych.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Correlophus belepensis karmi się tak jak blisko spokrewnionego *Correlophus ciliatus*, który odżywia się owocami i owadami. Podstawą diety jest gotowa karma w proszku dla owocożernych gekonów, rozrobiona z wodą do konsystencji gęstej papki. Podawaj małą miseczkę dwa-trzy razy w tygodniu dorosłym i częściej młodym, a resztki usuwaj po dobie. Miseczka powinna

znajdować się wysoko.

Dodatkowo raz-dwa razy w tygodniu podawaj żywe owady: świerszcze, szarańczę lub karaczany. Powinny być mniejsze niż odległość między oczami zwierzęcia i oprószone wapnem z witaminą D3. Świeże, dojrzałe owoce można podawać jako przysmak, ale nie powinny stanowić podstawy diety.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Jak inne gekony aktywne o zmierzchu, *Correlophus belepensis* prawdopodobnie źle znosi częste branie na ręce. Daj nowym zwierzętom kilka tygodni na aklimatyzację i nie bierz ich do ręki, dopóki nie zaczną regularnie jeść. Każdy kontakt powinien być krótki i spokojny, blisko podłogi; nigdy nie chwytaj za ogon, bo może zostać odrzucony i nie odrasta.

Zwierzęta najlepiej trzymać pojedynczo, ponieważ prawdopodobnie walczą ze sobą, tak jak inne gekony olbrzymie.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Wiek i masa w momencie osiągnięcia dojrzałości płciowej nie zostały udokumentowane dla *Correlophus belepensis*. Samce rozpoznaje się zapewne, tak jak u *C. ciliatus*, po zgrubieniu u nasady ogona. Z rozmnażaniem poczekaj, aż samica będzie w pełni wyrośnięta i w dobrej kondycji.

GODY I KOPULACJA

Przed wiosennymi godami zapewnij samicy zimowy odpoczynek z nieco niższą temperaturą i krótszym dniem, jak u innych gekonów olbrzymich z Nowej Kaledonii. Wpuść samca do terrarium samicy i pilnuj, by nie był zbyt gwałtowny. Rozdziel zwierzęta, jeśli pojawią się zadrapania lub niepokój.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Correlophus belepensis jest jajorodny. Samica składa prawdopodobnie jedno lub dwa jaja naraz, podobnie jak gatunki pokrewne. Liczba zniesień w roku nie została udokumentowana. Umieść w terrarium pojemnik do składania jaj z wilgotnym sphagnum lub włóknem kokosowym, np. plastikowe pudełko z otworem w pokrywce. W przeciwnym razie samica zakopie jaja w podłożu.

W sezonie zapewnij samicy dużo wapna i owadów i pilnuj, by nie traciła na wadze.

INKUBACJA

W temperaturze 22-26 °C młode wykluwają się po 60-120 dniach, jak u *Correlophus ciliatus*. Ostrożnie przenieś jaja do małego pojemnika z wilgotnym podłożem, takim jak wermikulit lub perlit, nie obracając ich. Pojemnik powinien mieć kilka małych otworów wentylacyjnych. Temperatura nigdy nie może przekroczyć około 28 °C.

Utrzymuj podłoże wilgotne, ale nie mokre, a jaja wyglądające podejrzanie zostaw, dopóki nie będzie jasne, że są martwe.

ODCHÓW MŁODYCH

Młode *Correlophus belepensis* odchowuje się tak jak u blisko spokrewnionych gatunków: dostają mały pojemnik z ręcznikiem papierowym lub sphagnum, gałązkę i kryjówkę, i są codziennie zraszane. Przez pierwsze dni żywią się żółtkiem, a potem dostają karmę w proszku oraz małe owady oprószone wapnem z witaminą D3. Trzymaj młode pojedynczo i regularnie je waż.

Zdrowie i częste błędy

Nie opisano szczególnych chorób u *Correlophus belepensis*. Na podstawie doświadczeń z gatunkami pokrewnymi typowe problemy to:

- Przegrzanie. Dłuższy czas powyżej 28 °C to stres dla gekonów z nowokaledońskich lasów.
- Za mało wapnia i witaminy D3, co prowadzi do miękkich kości, wygiętych kończyn i drżenia, zwłaszcza u młodych zwierząt i samic rozpłodowych. Stosuj dobrą gotową karmę i oprószaj owady.
- Stale mokre podłoże i słaba wentylacja, które powodują pleśń, grzyby i problemy ze skórą.
- Resztki wylinki przyklejone do palców i końca ogona. Zapewnij wilgotną kryjówkę i ostrożnie usuwaj resztki letnią wodą.
- Utrata ogona po braniu na ręce lub walkach. Nie jest to niebezpieczne, ale ogon nie odrasta.

Zdrowe zwierzę ma jasne oczy, pełną nasadę ogona i mocny chwyt. Zgłoś się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę traci na wadze, nie je przez kilka tygodni lub wygląda na osłabione.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.

Pełny poradnik z mapą i aktualizacjami: herpy.org/pl/gekony/correlophus-belepensis